

Hỏi chuyện người nước ngoài

* *Làm thế nào mà ông lại có thể đủ dũng cảm từ bỏ kế hoạch du lịch lớn của cuộc đời để bắt tay vào một dự án quá ư vất vả thế này vậy?*

- Tôi và anh Song, hướng dẫn viên du lịch, đến xã Phổ Thuận, huyện Đức Phổ, Quảng Ngãi vào tháng 12/1999, đúng lúc có một trận bão lớn tràn qua miền Trung Việt Nam. Cả 5 cây cầu bắc qua sông ở xã này đều bị lũ cuốn. Chúng tôi gặp ông Chủ tịch xã và trò chuyện lâu lắm. Ông ấy bảo bây giờ nếu có thể giúp được xã làm lại mấy cây cầu thì tốt quá. Nhưng anh Song lại cho rằng, cầu thì dân có thể làm được nhưng làm thế nào để có một thư viện tốt cho trẻ em và cả người lớn nữa thì mới khó khăn về

FRANCIS J. CHUCK THEUSCH THAM GIA CUỘC CHIẾN TRANH VIỆT NAM KHI 18 TUỔI, NĂM 1969. 30 NĂM SAU, ÔNG TRỞ LẠI CHIẾN TRƯỜNG XUA QUẢNG NGÃI NHƯ LÀ ĐIỂM KHỞI ĐẦU CHO MỘT TOUR DUY LỊCH VÒNG QUA CÁC ĐỊA ĐIỂM CHIẾN TRANH NỔI TIẾNG TRÊN THẾ GIỚI MÀ ÔNG MUỐN THỰC HIỆN CHO RIÊNG MINH. NHƯNG RỒI ÔNG ĐÃ KHÔNG THỰC HIỆN ĐƯỢC TOUR DU LỊCH

ẤY, ĐƠN GIẢN LÀ VÌ ĐÃ BỊ NIU CHÂN NGAY Ở CÁI ĐỊA ĐIỂM KHỞI ĐẦU NỔI TIẾNG, BỜ NƠI CÙNG CHÍNH LÀ ĐỊA ĐIỂM KHỞI ĐẦU CHO DỰ ÁN THƯ VIỆN CỦA VIỆT NAM (LIBRARY OF VIETNAM-LOV). F.J.THEUSCH TRÒ CHUYỆN CÙNG TT&VH:

F.J.C. THEUSCH 600 thư viện nhỏ cho Việt Nam

kinh phí. Thế là chúng tôi bắt đầu. Tôi sinh ra trong một gia đình nông dân thuần túy, sau khi tham gia cuộc chiến tranh ở VN như một nghĩa vụ quân sự, tôi trở về làm nông trang. Về sau này, những kỷ ức cuộc chiến ở tuổi 18 mới làm cho tôi phải suy nghĩ và tôi quyết định thực hiện chuyện đi quan trọng ấy.

Nhưng thực tế lại thay đổi tôi. Tôi đã thấy những đứa trẻ ở Phổ Thuận đi học trong bão lũ như một cố gắng rất lớn để vượt qua hoàn cảnh. Tôi phải đồng ý với anh Song thôi.

Tôi trở về nhà, xem xét lại tất cả các công việc liên quan, và quyết định tài trợ hoàn toàn cho thư viện đầu tiên ở Phổ Thuận. Chúng tôi muốn xây một thư viện hai tầng để có chỗ sơ tán thiết bị khi bão lũ đến. Và đến này, thiết kế thư viện này trở thành thiết kế thống nhất cho tất cả các thư viện trong dự án.

* *Nhưng hình như ông không chỉ muốn dừng lại ở việc xây dựng thư viện, tôi có nhìn thấy tầm ảnh hưởng của việc trẻ em học đàn organ trong thư viện nữa? Cây đàn này cũng thuộc tài trợ của dự án chứ, thưa ông?*

- Các thư viện đều có khá nhiều loại sách để phục vụ học sinh và người dân địa phương. Chúng tôi còn trang bị thêm máy vi tính và kết nối internet để lũ trẻ làm quen dần với thế giới bên ngoài. Một điều quan trọng mà chúng tôi mong muốn là thư viện không chỉ là nơi đọc sách, mà còn là nơi mọi người có thể sinh hoạt văn hóa cộng đồng. Tham gia sinh hoạt ở đây trong một không khí cộng đồng, các em học sinh dần dần sẽ thấm thía được một điều quan trọng rằng tất cả mọi người đều là một cá thể quan trọng trong xã hội. Các hoạt động tạo nên cuộc sống này, thiếu một ai đó

thì là mất một mắt xích, là ngưng trệ hoạt động. Đó là điều quan trọng lắm để con người biết thương yêu nhau hơn, để không phải hối hận gì về cuộc đời của mình.

* *Có phải là ông đang nói những đức từ kinh nghiệm cuộc đời của ông đây không? Nó bắt nguồn từ một trải nghiệm nào vậy?*

- Trước hết là từ cuộc chiến tranh VN mà tôi trực tiếp tham gia. Có biết bao nhiêu người Việt và Mỹ đã phải chết trong cuộc chiến đó, biết bao nhiêu là mất tích trong cuộc sống này, khiến cho bao nhiêu người khác phải hối hận. Thứ nữa là từ chính công việc của dự án này. Dự án được thực hiện đầu tiên chỉ do một mình tôi với tư cách người sáng lập và chủ tịch, mà còn trông cậy vào bao nhiêu người khác nữa chứ, kể cả một người bảo vệ và giữ chìa khóa thư viện - một vị trí xem ra có vẻ khiêm tốn

nhất thì cũng vẫn là một mắt xích quan trọng; chỉ cần phải chờ đợi họ thôi cũng đủ để bạn thấy họ quan trọng như thế nào với bạn.

* *Tại sao lại là 600 thư viện cho dự án này, thưa ông?*

- Tôi tính là VN có 600 quận, huyện, thị xã và ước mơ của chúng tôi là dự án sẽ được có mặt ở tất cả 600 đơn vị này. Con số 600 là chính xác đấy, bởi tôi đã làm khảo cứu địa bàn cụ thể rồi mà (cười).

* *Vậy tính đến nay đã có bao nhiêu thư viện thuộc dự án này được hoàn thành rồi, thưa ông?*

- Có 8 thư viện rồi, và chúng tôi đang lên danh sách rất nhiều thư viện khác thuộc địa bàn Quảng Trị và Kiên Giang để kiếm tìm nguồn tài trợ. Không chỉ có vậy, chúng tôi còn mở rộng phạm vi của dự án sang các trường đại học, vì hiện nay, có rất nhiều cuốn sách mà dự án quyền góp được không phù hợp với một thư viện công cộng trong hệ thống LOV, chúng tôi sẽ chuyển đến cho thư viện các trường đại học có nhu cầu. Để rồi xem cuộc sống sẽ xoay vần chúng tôi thế nào... tuy nhiên, con số 600 đầy ý nghĩa đó thì tôi vẫn muốn giữ.

* *Một con số thật là lớn. Nếu mọi sự diễn ra suôn sẻ như hiện nay, thì bao lâu nữa dự án này sẽ được hoàn thiện như ý nguyện của ông? Ông tin vào linh khải thì của nó chứ?*

- Cứ đà này, có lẽ khoảng 10 năm nữa chẳng? Tôi tin vào linh khải thì của dự án này, đơn giản bởi vì có nhiều người Mỹ mang tâm trạng muốn trở lại VN để sám hối. Đó là một cảm giác thật khó khăn, nhưng chúng tôi phải làm và như thế, tôi tin vào thành công của dự án này. Đầu tư tốt cho môi trường trong tương lai là một cách để làm dịu đi một quá khứ đáng lẽ phải được quên từ lâu rồi giữa hai nước chúng ta.

VIỆT NAM (thực hiện)